II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

RADA

ROZHODNUTIE RADY

z 22. januára 2007

o zásadách, prioritách a podmienkach zahrnutých v európskom partnerstve s Čiernou Horou

(2007/49/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 533/2004 z 22. marca 2004 o založení partnerstiev v rámci procesu stabilizácie a pridruženia, a najmä na jeho článok 2 ([1]),

so zreteľom na návrh Komisie,

keďže:

(1) Európska rada na svojom zasadnutí v Solúne 19. a 20. júna 2003 schválila zavedenie európskych partnerstiev ako prostriedku na zhmotnenie európskej perspektívy krajín západného Balkánu.

(2) Nariadením (ES) č. 533/2004 sa ustanovuje, že Rada rozhodne o zásadách, prioritách a podmienkach, ktoré majú byť obsiahnuté v európskych partnerstvách, ako aj o akýchkoľvek neskorších úpravách.

(3) V nariadení (ES) č. 533/2004 sa uvádza, že monitorovanie európskych partnerstiev sa má zabezpečiť prostredníctvom mechanizmov zavedených v rámci procesu stabilizácie a pridruženia, najmä prostredníctvom výročných správ o pokroku.

(4) Rada schválila 14. júna 2004 prvé európske partnerstvo so Srbskom a Čiernou Horou vrátane Kosova v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1244 ([2]). Rada rozhodla 30. januára 2006 o aktualizácii tohto európskeho partnerstva ([3]).

(5) Čierna Hora vyhlásila svoju nezávislosť 3. júna 2006 na základe referenda, ktoré sa konalo 21. mája 2006.

(6) Na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy 12. júna 2006 rozhodla Európska únia a jej členské štáty, že budú ďalej rozvíjať svoje vzťahy s Čiernohorskou republikou ako so suverénnym, nezávislým štátom.

(7) Z tohto dôvodu je vhodné zriadiť nové európske partnerstvo s Čiernou Horou na základe časti vzťahujúcej sa na Čiernu Horu v rámci európskeho partnerstva pre Srbsko a Čiernu Horu schváleného v januári 2006, ktoré bolo aktualizované podľa zistení správy o pokroku za rok 2006 a doplnené o priority týkajúce sa výziev, ktorým Čierna Hora čelí ako nezávislý štát.

([1]) Ú. v. EÚ L 86, 24.3.2004, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 269/2006 (Ú. v . EÚ L 47, 17.2.2006, s. 7).

([2]) Rozhodnutie Rady 2004/520/ES zo 14. júna 2004 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve so Srbskom a Čiernou Horou vrátane Kosova v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1244 z 10. júna 1999 (Ú. v. EÚ L 227, 26.6.2004, s. 21).

([3]) Rozhodnutie Rady 2006/56/ES z 30. januára 2006 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve so Srbskom a Čiernou Horou vrátane Kosova v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1244 z 10. júna 1999, ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2004/520/ES (Ú. v. EÚ L 35, 7.2.2006, s. 32).

(8) S cieľom pripraviť sa na ďalšiu integráciu do Európskej únie by príslušné orgány v Čiernej Hore mali vypracovať plán s časovým harmonogramom a osobitné opatrenia na riešenie priorít tohto európskeho partnerstva,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

V súlade s článkom 1 nariadenia (ES) č. 533/2004 sú zásady, priority a podmienky európskeho partnerstva s Čiernou Horou stanovené v jeho prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozhodnutia a ktorá nahrádza v prípade Čiernej Hory prílohu k rozhodnutiu 2006/56/ES.

Článok 2

Implementácia európskeho partnerstva s Čiernou Horou sa prekúmava prostredníctvom mechanizmov vytvorených v rámci procesu stabilizácie a pridruženia, najmä prostredníctvom výročných správ o pokroku predložených Komisiou.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 22. januára 2007

Za Radu

predseda

F.-W. STEINMEIER

PRÍLOHA

ČIERNA HORA: EURÓPSKE PARTNERSTVO 2006

1. **ÚVOD**

Európska rada schválila zavedenie európskych partnerstiev ako prostriedku podpory európskej perspektívy krajín západného Balkánu.

Rada Európskej únie prijala 30. januára 2006 európske partnerstvo so Srbskom a Čiernou Horou, vrátane Kosova, podľa vymedzenia z rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999. Čierna Hora vyhlásila svoju nezávislosť 3. júna 2006 na základe referenda konaného 21. mája. Nasledovalo uznanie zo strany EÚ a jej členských štátov. Z toho dôvodu je vhodné prijať aktualizované európske partnerstvo len pre Čiernu Horu. Toto aktualizované partnerstvo je založené na častiach vzťahujúcich sa na Čiernu Horu v rámci predchádzajúceho európskeho partnerstva pre Srbsko a Čiernu Horu (vrátane Kosova). Dopĺňajú sa ním prvky, ktoré odrážajú nové právomoci Čiernej Hory a výzvy, ktorým Čierna Hora čelí ako nezávislý štát.

Príslušné orgány v Čiernej Hore by mali vypracovať plán s harmonogramom a osobitnými opatreniami na riešenie priorít európskeho partnerstva.

2. **ZÁSADY**

Proces stabilizácie a pridruženia zostáva rámcom pre európske smerovanie krajín západného Balkánu až do ich budúceho pristúpenia.

Hlavné určené priority sa vzťahujú na schopnosť Čiernej Hory splniť kritériá stanovené Európskou radou na zasadnutí v Kodani v roku 1993 a na podmienky stanovené pre proces stabilizácie a pridruženia, najmä na podmienky stanovené Radou v jej záveroch z 29. apríla 1997 a z 21. a 22. júna 1999, na obsah záverečného vyhlásenia zo záhrebského samitu z 24. novembra 2000 a na solúnsku agendu.

3. **PRIORITY**

Priority uvedené v tomto európskom partnerstve boli vybraté na základe reálneho predpokladu, že Čierna Hora ich splní alebo že v najbližších rokoch v nich dosiahne výrazný pokrok. Rozlišuje sa medzi krátkodobými prioritami, ktoré by sa mali splniť v priebehu jedného až dvoch rokov, a strednodobými prioritami, ktoré by sa mali splniť v priebehu troch až štyroch rokov. Priority sa týkajú tak právnych predpisov, ako aj ich implementácie.

Vzhľadom na značné náklady súvisiace so splnením všetkých požiadaviek EÚ, ako aj na zložitosť týchto požiadaviek v určitých oblastiach, nezahŕňa toto partnerstvo v tomto štádiu všetky dôležité úlohy. Budúce partnerstvá budú zahŕňať ďalšie priority v súlade s pokrokom, ktorý Čierna Hora dosiahne.

Medzi krátkodobými prioritami sa určili kľúčové priority, ktoré sú zoskupené na začiatku zoznamu. Poradie, v ktorom sa tieto hlavné priority uvádzajú, nevyjadruje stupeň ich dôležitosti.

3.1. KRÁTKODOBÉ PRIORITY

Kľúčové priority

— Prijať novú ústavu na základe širokého konsenzu v súlade s európskymi normami, najmä v oblasti ľudských a menšinových práv, organizácie súdnych, kontrolných, obranných a bezpečnostných štruktúr.

— Dokončiť vytvorenie právnych a inštitucionálnych štruktúr potrebných pre fungovanie nezávislého štátu vrátane podpisu a ratifikácie medzinárodných nástrojov, ktoré dodržiavala štátna únia Srbska a Čiernej Hory.

— Naďalej vyvíjať úsilie pri implementácii reformy štátnej správy vrátane mzdového systému štátnej služby, zabezpečiť transparentné prijímanie štátnych úradníkov, odbornosť a zodpovednosť. Naďalej posilňovať predovšetkým štruktúry európskej integrácie na všetkých úrovniach (i na príslušných ministerstvách a v parlamente) a mechanizmy pre koordináciu záležitostí týkajúcich sa EÚ.

— Dokončiť plány na reformu súdneho systému. Odstrániť prijímanie štátnych úradníkov a riadenie kariérneho postupu z právomocí parlamentu a zriadiť transparentné postupy na základe odborných a objektívnych kritérií pre výber zamestnancov a kariérny postup. Racionalizovať systém súdnictva, zmodernizovať konania a zlepšiť administratívu. Poskytnúť primerané a udržateľné financovanie súdneho systému.

— Posilniť boj proti organizovanému zločinu a korupcii na všetkých úrovniach vrátane zriadenia efektívnych inštitucionálnych mechanizmov pre spoluprácu medzi agentúrami a posilnenie operačnej kapacity orgánov vynucovania.

— Posilniť kontrolu parlamentu v oblasti obranných a bezpečnostných štruktúr.

— Zabezpečiť plnú spoluprácu s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY).

— Posilniť kapacitu pre prijatie a implementáciu opatrení vyplývajúcich zo záväzkov dohodnutých v rámci dohody o stabilizácii a pridružení, predovšetkým zvýšiť kapacitu colnej administratívy na účely správneho uplatnenia pravidiel pôvodu a metód administratívnej spolupráce.

Politické kritériá

Demokracia a právny štát

Voľby

— V súlade s odporúčaniami úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva depolitizovať a zlepšiť prípravu a výkon volieb, najmä pokiaľ ide o vyhlásenie výsledkov, uzákoniť právne predpisy o voľbách, zaviesť pravidlá pre pokrytie kampaní médiami a pravidlá zaručujúce transparentnosť v rámci prideľovania kresiel v súlade s európskymi normami. Zriadiť transparentný rámec pre financovanie kampaní.

Parlament

— Posilniť celkovú zákonodarnú a kontrolnú kapacitu parlamentu, najmä prostredníctvom implementácie novoprijatého rokovacieho poriadku.

— Posilniť kapacitu parlamentu v nových oblastiach právomocí.

— Posilniť fungovanie výboru pre európsku integráciu a poskytnúť príslušnú administratívnu a odbornú podporu.

Verejná správa

— Pokračovať v procese depolitizácie verejnej správy.

— Posilniť administratívne kapacity úradu ombudsmana. Zabezpečiť správny postup pri uplatňovaní odporúčaní ombudsmana.

— Pokračovať v implementácii procesu decentralizácie a zvýšiť možnosti obcí.

Súdny systém

— Zabezpečiť implementáciu právnych predpisov o povinnom základnom a vyššom odbornom vzdelávaní sudcov, prokurátorov a administratívnych pracovníkov na súdoch a ďalej posilniť stredisko pre odborné vzdelávanie pracovníkov v súdnictve.

— Dokončiť plány na reformu súdneho systému. Odstrániť kontrolu prijímania štátnych úradníkov a riadenie kariérneho postupu z právomocí parlamentu a zriadiť transparentné postupy na základe odborných a objektívnych kritérií pre výber zamestnancov a kariérny postup. Racionalizovať systém súdnictva, zmodernizovať konania a zlepšiť administratívu. Poskytnúť primerané a udržateľné financovanie súdneho systému.

— Poskytnúť záruky pre posilnenie nezávislosti a účinnosti systému trestného stíhania, i vo vzťahu k rozpočtovým záležitostiam. Posilniť úrad prokurátora pre organizovaný zločin a zvýšiť kapacitu v oblasti politiky boja proti korupcii.

— Zvýšiť kapacitu ministerstva spravodlivosti pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti súdnictva.

Politika boja proti korupcii

— Zmeniť a doplniť zákon o konflikte záujmov a implementovať ho s cieľom vylúčiť všetky možné prípady konfliktu záujmov úradníkov.

— Zvýšiť úsilie implementovať stratégiu boja proti korupcii, predovšetkým prostredníctvom poskytnutia primeraných finančných a ľudských zdrojov orgánom činným v trestnom konaní, s cieľom zabezpečiť implementáciu tejto stratégie.

— Vypracovať a plne implementovať zákony o politických stranách a o financovaní politických strán, ktorými sa zaručí transparentnosť a prehľadnosť.

Ľudské práva a ochrana menšín

— Zabezpečiť efektívne mechanizmy pre implementáciu záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných nástrojov, najmä so zreteľom na Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovor Rady Európy o zabránení mučenia.

— Uskutočniť komplexné a transparentné opatrenia v údajných prípadoch zlého zaobchádzania. Posilniť interné kontrolné jednotky, ktoré sa zaoberajú zlým zaobchádzaním zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

— Zlepšiť podmienky vo väzenských zariadeniach, najmä pokiaľ ide o zraniteľné skupiny, ako sú napríklad mladiství páchatelia alebo páchatelia, ktorí potrebujú psychiatrickú liečbu. Zabezpečiť vhodné monitorovanie väzenských podmienok väzňov odsúdených na dlhodobé tresty a väzňov odsúdených za organizovaný zločin, zabezpečiť ďalšie odborné vzdelávanie pracovníkov nápravnovýchovných zariadení a zlepšenie zariadení určených na osobitné potreby.

— Prijať komplexné antidiskriminačné predpisy.

— Zabezpečiť implementáciu zákona o prístupe k verejným informáciám. Pokračovať v transformácii rozhlasu a televízie v Čiernej Hore na verejných rozhlasových a televíznych prevádzkovateľov a poskytnúť na tento účel primerané prostriedky.

— Implementovať memorandum o spolupráci medzi mimovládnymi organizáciami a vládnymi orgánmi.

— Pokračovať v implementácii právnych predpisov o reštitúcii majetku.

— Poskytnúť primeraný rámec pre ochranu práv menšín, aj na ústavnej úrovni. Implementovať stratégiu a akčný plán na účely integrácie rómskeho obyvateľstva vrátane utečencov.

Regionálne otázky a medzinárodné záväzky

— Naďalej posilňovať regionálnu spoluprácu a dobré susedské vzťahy s perspektívou, okrem iného, podporovania zmierenia. Implementovať dohody o voľnom obchode so susednými krajinami, najmä v kontexte novej Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA). Zvýšiť úroveň cezhraničnej spolupráce v oblasti boja proti organizovanému zločinu, obchodovaniu s ľuďmi a pašovaniu, justičnej spolupráce, správy hraníc, životného prostredia, dopravy a energie.

— Zabezpečiť ochranu práv utečencov a osôb vysídlených v rámci štátu. Zrušiť všetky diskriminačné ustanovenia v oblasti práce, majetkových práv, právneho odškodnenia a získania občianstva. Zabezpečiť voľný prístup k zdravotníckym službám a osobným dokumentom. Zabezpečiť právo na skutočnú voľbu medzi návratom natrvalo a integráciou a vytvoriť podmienky pre integráciu tým, ktorí si vybrali túto možnosť.

— Zosúladiť vnútroštátne právne predpisy a postupy s príslušnými medzinárodnými normami a dohodami prostredníctvom podpisu a ratifikácie príslušných medzinárodných nástrojov na úrovni Rady Európy a Organizácie Spojených národov týkajúcich sa organizovaného zločinu a finančnej trestnej činnosti vrátane korupcie.

Hospodárske kritériá

— Udržať makroekonomickú stabilitu prostredníctvom potrebnej fiškálnej úpravy a konsolidácie.

— Vytvoriť inštitucionálnu a analytickú kapacitu potrebnú pre vypracovanie a implementáciu „hospodárskeho a fiškálneho programu“ navrhnutého Komisiou Európskych spoločenstiev.

— Implementovať systém riadenia verejných výdavkov, najmä zostavovanie a plnenie programového rozpočtu, strednodobé zostavovanie a plnenie rozpočtu a zavedenie prvkov účtovania na základe časového rozlíšenia.

— Plne integrovať kapitálový rozpočet do účtov verejných financií vrátane miestnych verejných kapitálových výdavkov.

— Pokračovať v reštrukturalizácii a privatizácii podnikov vo verejnom vlastníctve.

— Prijať a implementovať zákon o dohľade nad poisťovníctvom.

— Naďalej vyvíjať úsilie v rámci podpory prispôsobivosti a odbornej kvalifikácie pracovnej sily pri plnej zaangažovanosti zamestnávateľov a odborov v tomto procese.

— Pokračovať v potrebných úpravách obchodného režimu Čiernej Hory tak, aby bol kompatibilný s autonómnymi obchodnými opatreniami a budúcou dohodou o stabilizácii a pridružení (SAA).

Európske normy

Vnútorný trh

Voľný pohyb tovaru

— Dokončiť vytvorenie právnych a inštitucionálnych štruktúr v oblasti normalizácie, trhového dozoru, certifikácie, metrológie, akreditácie a posudzovania zhody v súlade s *acquis communautaire* Európskeho spoločenstva s cieľom vytvoriť priaznivé podmienky pre obchod. Začať prijímať európske normy.

— Pred prijatím nových technických nariadení zriadiť interné konzultačné a notifikačné mechanizmy pre opatrenia, ktoré majú dosah na obchod.

— Vytvoriť právny rámec a administratívne kapacity pre aktívnu ochranu spotrebiteľa a zdravia v súlade s politikou EÚ v tejto oblasti.

— Pokračovať v reformách potrebných na dosiahnutie súladu s pravidlami a záväzkami WTO s cieľom urýchliť proces vstupu do WTO.

Clá a zdaňovanie

— Pokračovať v zosúladení colných právnych predpisov a postupov s *acquis*. Pokračovať v modernizácii colných správ na zabezpečenie vysokej úrovne administratívnych kapacít a v boji proti korupcii, cezhraničnému zločinu a daňovým únikom.

— Zmeniť, doplniť a implementovať právne predpisy v oblasti pravidiel o pôvode s cieľom vytvoriť právny základ pre uplatnenie pravidiel o pôvode ES na účely autonómnych obchodných opatrení. Na tento účel zabezpečiť informácie a odbornú prípravu pre prevádzkovateľov a colných úradníkov.

— Naďalej zosúlaďovať daňové právne predpisy s *acquis*. Zlepšiť implementáciu daňových zákonov zameraním sa na výber daní a kontrolu s cieľom znížiť počet daňových podvodov.

— Uplatniť zásady Kódexu pravidiel zdaňovania podnikov a zabezpečiť, aby boli nové daňové opatrenia v súlade s týmito zásadami.

Hospodárska súťaž

— Zriadiť a poskytnúť primerané prostriedky pre činnosť orgánu pre hospodársku súťaž, ktorý bude funkčne úplne nezávislý.

— Posilniť rámec štátnej pomoci a zvýšiť transparentnosť ako prvý krok k riadeniu štátnej pomoci v súlade s požiadavkami dohody o stabilizácii a pridružení.

Verejné obstarávanie

— Implementovať efektívny režim verejného obstarávania v súlade so zásadami EÚ, aj vo vzťahu k prostriedkom súdnej ochrany. Zabezpečiť plne transparentné postupy bez ohľadu na hodnotu príslušnej zmluvy a rovnaké postavenie dodávateľov z Čiernej Hory a EÚ.

— Zabezpečiť zriadenie a činnosť agentúry pre verejné obstarávanie a kontrolného orgánu a zvýšiť ich administratívnu kapacitu. Poskytnúť vhodné odborné vzdelanie zamestnancom obstarávateľov zodpovedných za implementáciu pravidiel obstarávania.

Právo duševného vlastníctva

— Podstatne posilniť úroveň ochrany práv duševného vlastníctva, najmä prostredníctvom prijatia komplexného právneho rámca pre práva duševného vlastníctva vrátane efektívnych opatrení vymáhania a prostredníctvom zriadenia úradu pre práva duševného vlastníctva.

— Posilniť implementačnú kapacitu a možnosti vymáhania v tejto oblasti, v oblasti hraničných služieb a v orgánoch činných v trestnom konaní a v súdnictve.

— Formálne potvrdiť pristúpenie k hlavným medzinárodným dohodám v oblasti práva duševného vlastníctva.

Finančné služby

— Posilniť regulačný a kontrolný rámec pre finančné inštitúcie a trhy v súlade so súčasnými postupmi EÚ, najmä pokiaľ ide o bankový sektor.

— Posilniť spoluprácu s domácimi orgánmi bankového dohľadu nad zahraničnými bankami, ktoré majú značné zastúpenie v Čiernej Hore, aj prostredníctvom uzatvorenia dohôd o spolupráci.

Právo obchodných spoločností

— Zintenzívniť presadzovanie požiadaviek týkajúcich sa finančného výkazníctva, najmä vo vzťahu k finančným inštitúciám a kótovaným spoločnostiam.

Zamestnanosť a sociálna politika

— Zvýšiť kapacitu ministerstva práce a sociálnych vecí v oblasti tvorby politiky a monitorovania s dôrazom na integráciu mladých ľudí, žien a zraniteľných skupín na trhu práce. Zlepšiť riadenie výkonu, pokiaľ ide o aktívne opatrenia zamestnanosti implementované čiernohorským úradom práce.

— Zlepšiť výkon inšpektorátov práce s cieľom zaistiť zdravie a bezpečnosť pri práci.

— Zvýšiť úsilie v rámci podpory kvality systému vzdelávania a celoživotného vzdelávania.

— Naďalej zvyšovať kvalitu a účinnosť systému vyššieho vzdelávania, posilňovať jeho úlohu a podporovať jeho integráciu do európskej oblasti vyššieho vzdelávania.

Sektorové politiky

Priemysel a MSP

— Pokračovať v implementácii Európskej charty pre malé a stredné podniky.

— Posilniť agentúru pre podporu investícií. Zlepšiť možnosti presadzovania podnikania a konzultácie.

— Prijať právne predpisy o harmonizácii a urýchlení procesu v oblasti udeľovania licencií a systémov pre vydávanie povolení. Implementovať právne predpisy v úzkej spolupráci s miestnymi vládnymi orgánmi a prijať a implementovať akčný plán pre odstránenie prekážok v oblasti podnikania.

— Urýchliť zriadenie a implementáciu národného záručného fondu pre malé a stredné podniky.

Poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo

— Naďalej posilňovať administratívne kapacity v rámci formulovania a implementácie poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka.

— Prijať právne predpisy o bezpečnosti potravín a o starostlivosti o zvieratá a nové právne predpisy o veterinárstve a posilniť veterinárske a fytosanitárne služby vrátane kontrolných a laboratórnych kapacít.

— Naďalej vyvíjať úsilie harmonizovať právne predpisy s *acquis* EÚ v oblasti veterinárstva a fytosanitárnych služieb vrátane zriadenia integrovaného systému bezpečnosti potravín, ktorého cieľom bude prevencia duplicity a zvýšenie bezpečnosti potravín. Pripraviť systém identifikácie a registrácie hovädzieho dobytka v súlade s požiadavkami EÚ.

— Dokončiť stratégiu rybolovu a zvýšiť kapacitu Čiernej Hory tak, aby uplatňovala politiku rybolovu v súlade s normami EÚ vrátane tých, ktoré sa týkajú medzinárodnej spolupráce.

— Zabezpečiť ochranu zemepisných označení a označení pôvodu registrovaných v Spoločenstve podľa nariadenia Rady (ES) č. 510/2006 ([1]).

Životné prostredie

— Pokračovať v zosúladení právnych predpisov Čiernej Hory s právnymi predpismi a normami EÚ, najmä rámcových právnych predpisoch týkajúcich sa životného prostredia. Vytvoriť administratívnu kapacitu na implementáciu a presadzovanie prijatých právnych predpisov.

— Vypracovať komplexnú stratégiu ochrany životného prostredia (voda, odpad, ovzdušie). Prijať územný plán, prijať stratégiu trvalo udržateľného rozvoja a sektorové stratégie (integrované riadenie pobrežnej oblasti, biodiverzita, klimatické zmeny). Posilniť administratívne kapacity v rámci environmentálneho riadenia.

Dopravná politika

— Pokračovať v zosúladení právnych predpisov v oblasti letectva, vrátane riadenia leteckej dopravy, s *acquis* v súlade so záväzkami prijatými pri podpísaní Dohody o Európskom spoločnom leteckom priestore.

— Posilniť úrad civilného letectva a vymenovať funkčne nezávislý orgán pre vyšetrovanie leteckých nehôd, vnútroštátny dozorný orgán pre poskytovateľa leteckých navigačných služieb a orgán zodpovedný za vymáhanie práv cestujúcich v leteckej doprave.

— Pokračovať v implementácii Memoranda o porozumení týkajúceho sa rozvoja základnej regionálnej dopravnej siete v juhovýchodnej Európe vrátane spolupráce v rámci pozorovacieho výboru pre dopravu v juhovýchodnej Európe.

— Implementovať zákon o cestnej premávke (vrátane zriadenia príslušných implementačných štruktúr). Zabezpečiť dostatočné zdroje na údržbu dopravnej infraštruktúry a inštitúcií.

([1]) Nariadenie Rady (ES) č. 510/2006 z 20. marca 2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. EÚ L 93, 31.3.2006, s. 12).

Energetika

— Ratifikovať záväzky prijaté v rámci Zmluvy o Energetickom spoločenstve a pokračovať v ich implementácii.

— Dokončiť a implementovať stratégiu energetického rozvoja a stratégiu energetickej efektívnosti. Posilniť administratívne kapacity ministerstva hospodárstva v oblasti energetiky.

— Zriadiť regulačný orgán a prijať príslušné právne predpisy v oblasti jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrany.

— Zabezpečiť vynucovanie a transparentnosť na energetickom trhu.

Informačná spoločnosť a médiá

— Posilniť telekomunikačný úrad s cieľom podporiť hospodársku súťaž na trhu uplatnením príslušných právnych predpisov, najmä vo vzťahu k zavedeniu opatrení potrebných na zabezpečenie hospodárskej súťaže na trhu.

— Zvýšiť administratívnu kapacitu ministerstva hospodárstva v oblasti elektronických komunikácií. Prijať ďalšie kroky pre vyváženie taríf a ďalej riešiť podmienky prepojovacích taríf, ako aj otázku licenčných poplatkov.

— Zaručiť funkčnú nezávislosť orgánu pre vysielanie.

— Zabezpečiť bezproblémovú transformáciu rozhlasu a televízie Čiernej Hory na poskytovateľa verejných služieb a zabezpečiť prostriedky na ich efektívne fungovanie.

Finančná kontrola

— Aktualizovať stratégiu pre verejnú vnútornú finančnú kontrolu v nadväznosti na krátkodobé a strednodobé ciele a na podporu príslušného IT systému. Zvýšiť kapacitu interného auditu.

— Ďalej posilniť štátny kontrolný úrad a zabezpečiť príslušné ústavné záruky.

Štatistika

— Zhromažďovať a odovzdávať štatistické informácie v súlade so štatistickými požiadavkami týkajúcimi sa hospodárskej, obchodnej, menovej a finančnej oblasti podľa súčasných postupov EÚ.

— Zrevidovať a prijať hlavný plán v oblasti štatistiky so zreteľom na zvýšenie kvality a rozšírenie oblasti pôsobnosti štatistiky. Zintenzívniť zber a spracovanie štatistických údajov o poľnohospodárstve v súlade s normami EÚ a jej metodikou. Implementovať nomenklatúru HS 2007.

Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť

Víza, hraničné kontroly, azyl a migrácia

— Vytvoriť inštitucionálnu kapacitu vo vzťahu k vízovej politike a zosúladiť vízovú politiku s vízovou politikou EÚ.

— Posilniť integrovanú správu hraníc a zabezpečiť konzistentnú implementáciu zo strany všetkých zodpovedných orgánov vrátane civilnej kontroly.

— Prijať právne predpisy o azyle a postaviť plánované záchytné strediská pre žiadateľov o azyl a utečencov.

Pranie špinavých peňazí

— Zabezpečiť účinnú implementáciu a koordináciu právnych predpisov proti praniu špinavých peňazí a posilniť finančnú spravodajskú jednotku.

Drogy

— Naďalej zvyšovať kapacitu centra boja proti drogám a pašovaniu v oblasti medzinárodnej spolupráce a zlepšiť možnosti operačnej analýzy vrátane zriadenia príslušných databáz.

— Vypracovať vnútroštátnu stratégiu boja proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s ľuďmi v súlade so Stratégiou EÚ pre boj proti drogám na roky 2005 až 2012 a s Akčným plánom EÚ pre boj proti drogám na roky 2005 až 2008 a vytvoriť kampaň na zvýšenie verejného povedomia o drogách.

— Zaviesť normy vzťahujúce sa na predchádzanie zneužívaniu chemických prekurzorov a iných základných látok na výrobu nezákonných drog.

— Vytvoriť kapacitu príslušných orgánov činných v trestnom konaní na boj proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s ľuďmi.

Polícia

— Ďalej posilňovať odborné kapacity polície prostredníctvom špecializovanej odbornej prípravy, vývoja nástrojov získavania informácií a analýzy rizík.

— Zabezpečiť vhodné fungovanie policajnej akadémie.

Boj proti organizovanému zločinu a terorizmu

— Zriadiť dostatočné inštitucionálne mechanizmy pre spoluprácu úradov v oblasti boja proti organizovanému zločinu a zvýšiť kapacitu policajných jednotiek v tej istej oblasti.

— Zlepšiť možnosti využívania osobitných vyšetrovacích prostriedkov v súlade s príslušnými zárukami a posilniť kriminálne spravodajstvo.

— Prijať právne predpisy a vytvoriť možnosti na zhabanie majetku a príjmov z trestnej činnosti.

— Zvýšiť účinnosť medzinárodnej spolupráce a implementácie príslušných medzinárodných dohôd o terorizme a o predchádzaní organizovanému zločinu a boji s ním. Zlepšiť spoluprácu a výmenu informácií medzi všetkými odbormi bezpečnostných služieb a s inými štátmi. Zabrániť financovaniu a príprave teroristických činov.

Obchodovanie s ľuďmi

— Naďalej posilňovať boj proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane poskytnutia primeranej pomoci a ochrany obetiam.

Ochrana osobných údajov

— Prijať právne predpisy o ochrane osobných údajov a zriadiť nezávislý dozorný orgán na ochranu údajov.

— Prijať kroky potrebné na uzatvorenie dohody o spolupráci s Europolom.

3.2. STREDNODOBÉ PRIORITY

Politické kritériá

Demokracia a právny štát

Ústava

— Plne implementovať novú ústavu prijatú v súlade s európskymi normami.

Voľby

— Naďalej zabezpečovať vysokú úroveň organizácie volieb. Presadzovať transparentný rámec na financovanie kampaní.

Parlament

— Naďalej posilňovať kapacitu parlamentu vo všetkých oblastiach, najmä vo vzťahu k prijatiu *acquis* EÚ.

Verejná správa

— Naďalej posilňovať odbory európskej integrácie na príslušných ministerstvách a koordinačné mechanizmy pre záležitosti EÚ vrátane SAA a IPA.

— Vytvoriť zásady, postupy a príslušné administratívne kapacity s cieľom ziadiť decentralizovaný implementačný systém pre riadenie pomoci EÚ v súlade s požiadavkami EÚ.

— Naďalej posilňovať úrad pre riadenie ľudských zdrojov. Posilniť proces tvorby politiky. Pokračovať v implementácii decentralizačnej reformy.

— Naďalej posilňovať transparentné prijímanie pracovníkov, odbornosť a zodpovednosť, aj prostredníctvom etického kódexu a usmernení.

— Pokračovať v procese reštrukturalizácie a reforme ozbrojených síl, v prípade potreby aj prostredníctvom znižovania ich stavu.

Súdny systém

— Zabezpečiť primeranú činnosť strediska pre odborné vzdelávanie pracovníkov v súdnictve. Implementovať stratégiu informačných technológií v súdnictve.

— Dokončiť strategický rámec pre reformu v súdnictve, implementovať reformné plány, implementovať transparentné prijímanie pracovníkov a pravidlá pre riadenie kariérneho postupu, pokračovať v navyšovaní zdrojov pre súdny systém.

— Pokračovať v zvyšovaní účinnosti systému trestného stíhania.

— Pokračovať vo zvyšovaní kapacity ministerstva spravodlivosti pre oblasť medzinárodnej spolupráce v oblasti súdnictva.

Protikorupčná politika

— Naďalej odhodlane predchádzať a bojovať s korupciou na všetkých úrovniach a poskytnúť viac prostriedkov na predchádzanie korupcii a jej potlačenie. Zabezpečiť úplný súlad s dohovorom OSN o boji proti korupcii a s príslušnými dohovormi Rady Európy.

— Zaviesť efektívne postupy na odhaľovanie, riešenie a ďalšie monitorovanie prípadov podozrenia z podvodov a iných nekalých praktík, ktoré poškodzujú národné a medzinárodné fondy vrátane fondov EÚ.

Ľudské práva a ochrana menšín

— Implementovať právne predpisy proti diskriminácii a právne predpisy o právach menšín.

— Naďalej zlepšovať podmienky vo väzniciach.

— Predchádzať zlému zaobchádzaniu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a riešiť ho.

— Zabezpečiť začlenenie postihnutých detí alebo detí pochádzajúcich z národnostných menšín do riadneho vzdelávania, reformovať systém starostlivosti o deti.

— Pokračovať v podpore integrácie menšín a dobrých vzťahov medzi etnikami.

— Pokračovať v spolupráci s mimovládnymi organizáciami na vládnej a komunálnej úrovni.

Regionálne otázky a medzinárodné záväzky

— Uľahčiť integráciu utečencov, ktorí sa rozhodli ostať v krajine. Implementovať národnú stratégiu pre utečencov ako súčasť komplexnej stratégie sociálneho začlenenia a integrácie.

— Pokračovať v implementácii dojednaní o regionálnej spolupráci.

Hospodárske kritériá

— Posilniť makroekonomickú stabilitu prostredníctvom ďalších úprav vo fiškálnej politike a konsolidácie s cieľom znížiť vonkajšiu nerovnováhu.

— Zvýšiť efektívnosť verejných výdavkov, najmä prostredníctvom zlepšenia rozpočtového procesu a finančného riadenia na úrovni ústredných a miestnych vládnych orgánov. Zvýšiť kapacitu pre prípravu a plnenie rozpočtu s cieľom umožniť stanovenie priorít.

— Zabezpečiť flexibilnejší trh práce prostredníctvom postupnej liberalizácie.

— Posilniť podnikateľské prostredie na podporu rozvoja súkromného sektora a zamestnanosti. Predovšetkým zefektívniť súdne postupy v obchodných veciach, najmä pokiaľ ide o konkurzné konania.

— Vypracovať a začať uplatňovať integrovanú politiku výskumu s cieľom podporiť výskum a rozvojové činnosti.

Európske normy

Vnútorný trh

Voľný pohyb kapitálu

— Plne liberalizovať pohyb kapitálu a platieb v súlade so zásadami EÚ.

Voľný pohyb tovaru

— Naďalej rozvíjať normalizáciu, najmä prijatím európskych noriem. Pokračovať v transponovaní smerníc nového a globálneho prístupu, ako aj starého prístupu. Zaviesť štruktúru pre dohľad nad trhom podľa požiadaviek *acquis*.

Clá a zdaňovanie

— Zabezpečiť postupné zosúladenie colných a daňových právnych predpisov Čiernej Hory s *acquis*, naďalej zvyšovať administratívnu kapacitu na implementáciu colných právnych predpisov a bojovať proti korupcii, cezhraničnej trestnej činnosti a daňovým únikom.

— Zlepšiť transparentnosť a výmenu informácií s členskými štátmi Európskej únie s cieľom uľahčiť presadzovanie opatrení proti vyhýbaniu sa plateniu daní alebo daňovým únikom.

— Zriadiť transparentnú výmenu informácií s členskými štátmi EÚ a s Komisiou Európskych spoločenstiev s cieľom posilniť kontrolné opatrenia proti daňovým podvodom, daňovým únikom a vyhýbaniu sa plateniu daní.

Hospodárska súťaž

— Naďalej posilňovať úrad pre hospodársku súťaž, aj vo vzťahu k jeho funkčnej nezávislosti.

— Naďalej posilňovať rámec štátnej pomoci a zriadiť kontrolu štátnej pomoci v súlade s požiadavkami dohody o stabilizácii a pridružení.

Verejné obstarávanie

— Pokračovať v posilnení režimu verejného obstarávania, aj v prípade sektora verejnoprospešných služieb a vo vzťahu ku koncesiám, prostredníctvom zosúladenia domácich právnych predpisov s *acquis* a prostredníctvom zvýšenia administratívnej kapacity úradu pre verejné obstarávanie, kontrolného úradu a obstarávateľov.

— Pokračovať v zabezpečovaní plne transparentných postupov bez ohľadu na hodnotu príslušnej zmluvy a rovnaké postavenie dodávateľov z Čiernej Hory a EÚ.

Právo duševného vlastníctva

— Zabezpečiť podobnú úroveň ochrany ako v EÚ prostredníctvom úplného zosúladenia domácich právnych predpisov s *acquis* v oblasti práv duševného vlastníctva a prostredníctvom postupného posilňovania administratívnej kapacity a presadzovania zo strany všetkých príslušných verejných orgánov vrátane pohraničnej služby, orgánov činných v trestnom konaní a súdnictva.

Finančné služby

— Vytvoriť komplexný rámec pre reguláciu a dohľad vo vzťahu k finančným inštitúciám a trhom v súlade so zásadami EÚ.

Právo obchodných spoločností

— Začať harmonizovať požiadavky na finančné výkazníctvo s *acquis* a zabezpečiť ich efektívne presadzovanie.

Zamestnanosť a sociálna politika

— Naďalej zvyšovať kapacity formulovania a monitorovania politiky ministerstva práce a sociálnych vecí s dôrazom na integráciu mladých ľudí, žien a zraniteľných skupín na trhu práce a na modernizáciu sociálnej politiky. Naďalej zlepšovať riadenie výkonu, pokiaľ ide o aktívne opatrenia zamestnanosti implementované čiernohorským úradom práce.

Sektorové politiky

Priemysel a MSP

— Zabezpečiť úplnú implementáciu Európskej charty pre malé podniky.

— Začať zavádzať hodnotenie dosahu regulačných opatrení. Naďalej zlepšovať prístup k financovaniu a vytvoriť štruktúry na podporu podnikania (zoskupenia, inkubátory, podnikateľské a technologické parky).

Poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo

— Podporovať administratívne kapacity pre formulovanie a implementáciu politiky v sektore poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. Vypracovať a začať implementovať politiku rozvoja vidieka.

— Posilniť inštitucionálne kapacity v oblasti potravinovej bezpečnosti. Vypracovať program pre modernizáciu zariadení na spracovanie potravín s cieľom splniť požiadavky EÚ. Prijať prvé opatrenia na účely identifikácie oviec a kôz a registráciu ich pohybu. Prijať prvé opatrenia na zabezpečenie účinných kontrol domácej rastlinnej výroby, najmä pokiaľ ide o výrobky s výhradou osobitných požiadaviek EÚ.

— Prijať opatrenia na priblíženie politiky rybného hospodárstva normám EÚ, a to najmä v oblastiach riadenia zdrojov, inšpekcie a kontroly a v oblasti trhovej a štrukturálnej politiky.

— Pokračovať v zabezpečení ochrany zemepisných označení a označení pôvodu registrovaných v Spoločenstve podľa nariadenia Rady (ES) č. 510/2006 a jeho následných zmien a doplnení. Aktualizovať zoznam chránených zemepisných označení a označení pôvodu v súlade s vývojom *acquis* EÚ v tejto oblasti.

Životné prostredie

— Naďalej harmonizovať právne predpisy Čiernej Hory s právnymi predpismi a normami EÚ, najmä právne predpisy o znečisťovaní ovzdušia, o vode a o chemických látkach.

— Začať implementovať územný plán a celkovú stratégiu ochrany životného prostredia. Začať implementovať stratégiu trvalo udržateľného rozvoja a ostatné sektorové stratégie (integrované riadenie pobrežnej oblasti, biodiverzita, klimatické zmeny). Zabezpečiť funkčný finančný rámec na implementáciu strednodobej až dlhodobej politiky ochrany životného prostredia.

— Ratifikovať Kjótsky protokol a začať s jeho implementáciou.

— Naďalej posilňovať administratívnu kapacitu ministerstiev a orgánov zodpovedných za plánovanie, udeľovanie povolení, inšpekcie, vymáhanie a monitorovanie v oblasti ochrany životného prostredia, ako aj za riadenie projektov.

Dopravná politika

— Posilniť budovanie kapacít vrátane projektovej prípravy na veľké investície. Pokračovať vo vyčleňovaní dostatočných zdrojov na údržbu dopravnej infraštruktúry a inštitúcií.

— Implementovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z dohovorov Medzinárodnej námornej organizácie a zlepšiť podmienky námornej bezpečnosti plavidiel so zreteľom na Parížske memorandum o porozumení.

Energetika

— Prijať a implementovať dlhodobú stratégiu environmentálne udržateľnej energetickej politiky.

— Pokračovať v implementácii regionálnych a medzinárodných záväzkov v tejto oblasti s cieľom vytvoriť konkurencieschopné regionálne trhy s energiou.

— Stať sa zmluvnou stranou medzinárodných dohovorov o jadrovej bezpečnosti, ktorých zmluvnou stranou je EURATOM.

Informačná spoločnosť a médiá

— Dokončiť transpozíciu rámca EÚ z roku 2002 pre elektronické komunikácie do vnútroštátnych právnych predpisov.

— Vytvoriť konkurencieschopný trh pre elektronické komunikácie prostredníctvom postupnej implementácie právnych predpisov, uplatňovaním ochranných opatrení pre hospodársku súťaž a riešením prípadných existujúcich prekážok vstupu na trh.

— Zachovať nezávislosť regulačných orgánov a zabezpečiť dostatočné zdroje a odbornosť pre výkon ich úloh.

— Plne zosúladiť právne predpisy s *acquis* v oblasti audiovizuálnej politiky.

Finančná kontrola

— Vypracovať a implementovať zásady decentralizovanej zodpovednosti za riadenie a funkčne nezávislého vnútorného auditu podľa noriem prijatých na medzinárodnej úrovni a podľa osvedčených postupov EÚ.

— Ďalej posilňovať prevádzkové kapacity a funkčnú a finančnú nezávislosť štátneho kontrolného úradu.

— Vytvoriť postupy a administratívne kapacity na zabezpečenie účinnej ochrany finančných záujmov EÚ.

Štatistika

— Pokračovať vo vytváraní spoľahlivej hospodárskej štatistiky. Vybudovať inštitucionálnu kapacitu na vytvorenie a zverejňovanie základných štatistických údajov harmonizovaných s európskymi normami v oblasti obchodnej štatistiky, štatistiky týkajúcej sa trhu práce a národných účtov.

— Plne zahrnúť miestnu správu do účtov verejných financií.

Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť

Víza, hraničné kontroly, azyl a migrácia

— Vytvoriť technickú infraštruktúru a kapacity v oblasti ľudských zdrojov na implementáciu integrovanej politiky správy hraníc vrátane posilnenia hraničnej polície a colných služieb. Uľahčiť cezhraničný pohyb zriadením nových hraničných priechodov.

— Pokračovať v zosúladení vízovej politiky s právnymi predpismi a postupmi EÚ.

Drogy

— Posilniť spoluprácu medzi jednotlivými úradmi a na medzinárodnej úrovni a ďalej rozvíjať kapacitu príslušných orgánov činných v trestnom konaní na účely boja proti obchodovaniu s drogami.

Polícia

— Pokračovať v reštrukturalizácii, zabezpečiť zodpovednosť, zaviesť reformu vzdelávania v polícii, zabezpečiť spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní.

Boj proti organizovanému zločinu a terorizmu

— Zaviesť účinný systém ochrany svedkov, súčasťou ktorého budú aj regionálne prvky.

— Zintenzívniť boj proti hospodárskej a finančnej trestnej činnosti (vrátane prania špinavých peňazí a falšovania peňazí), podvodom a korupcii a zlepšiť príslušné právne predpisy.

— V príslušných štátnych orgánoch pôsobiacich v oblasti boja proti organizovanému zločinu uľahčiť pôsobenie styčných úradníkov vyslaných z členských štátov EÚ. Implementovať Dohovor z Palerma o cezhraničnom organizovanom zločine a jeho protokoly a uplatniteľné medzinárodné normy týkajúce sa finančnej a hospodárskej trestnej činnosti.

— Zvýšiť administratívne kapacity a možnosti súdnictva na implementáciu trestného zákonníka vo vzťahu k organizovanému zločinu. Naďalej posilňovať sekciu boja proti organizovanému zločinu na ministerstve vnútra a zabezpečiť koordináciu všetkých orgánov činných v trestnom konaní vrátane ďalšieho posilnenia príslušnej kapacity kriminálneho spravodajstva.

— Posilniť boj proti hospodárskej a finančnej trestnej činnosti (vrátane boja proti falšovaniu hotovostných i nehotovostných platobných prostriedkov) a zvýšiť inštitucionálnu a administratívnu kapacitu na riešenie príslušných problémov.

Ochrana osobných údajov

— Zabezpečiť bezproblémové fungovanie dozorného orgánu na ochranu údajov.

— Zabezpečiť kapacitu štátnych orgánov, najmä orgánov činných v trestnom konaní, na účely implementácie právnych predpisov o ochrane osobných údajov.

4. **PROGRAMOVANIE**

Pomoc Spoločenstva krajinám západného Balkánu v rámci procesu stabilizácie a pridruženia sa poskytuje prostredníctvom existujúcich finančných nástrojov, najmä na základe nariadenia Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) [1]. Čierna Hora môže mať preto prístup k financovaniu z viacnárodných a horizontálnych programov.

5. **PODMIENKY POMOCI**

Pomoc Spoločenstva krajinám západného Balkánu v rámci procesu stabilizácie a pridruženia je podmienená pokrokom v plnení kodanských kritérií, ako aj pokrokom pri plnení osobitných priorít tohto európskeho partnerstva. Ak sa tieto podmienky nedodržia, Rada môže prijať primerané opatrenia na základe článku 21 nariadenia (ES) č. 1085/2006. Pomoc Spoločenstva závisí aj od podmienok, ktoré Rada definovala vo svojich záveroch z 29. apríla 1997, najmä pokiaľ ide o záväzok príjemcu uskutočniť demokratické, hospodárske a inštitucionálne reformy.

6. **MONITOROVANIE**

Implementácia európskeho partnerstva sa skúma prostredníctvom mechanizmov vytvorených v rámci procesu stabilizácie a pridruženia, najmä prostredníctvom výročných správ predložených Komisiou Európskych spoločenstiev.

[1] Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.